

Asia: VN/31178/2023

Kansallinen liikenteen vaihtoehtoisten käyttövoimien jakeluinfraohjelma

Lausunnonantajan lausunto

Tieliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfran ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

Linja-autokalusto voidaan jakaa kolmeen eri kalustotyyppiin: pienoislinja-autoihin, paikallisliikenteen linja-autoihin sekä kaukoliikenteen linja-autoihin. Tilausliikenteessä käytettävät linja-autot vastaavat pääosin kaukoliikenteen linja-autoja tai pikkubusseja.

Kaupunkien paikallisliikenteessä uutena hankitut linja-autot ovat nykyisin valtaosin sähkökäyttöisiä. Paikallisliikenteen kaluston uusiutumista ohjaa julkiset hankinnat ja niiden rytmitys. Nykyisellä kehityksellä voidaan arvioida, että dieselbussien osuus tulee hyvin pieneksi paikallisliikenteessä seuraavien lähivuosien aikana. Kehitystä tukee mahdollisuus varikoilla tapahtuvaan lataukseen.

Kaupunkien välisessä liikenteessä, tilausliikenteessä ja kaupunkien palveluliikenteessä käyttövoimamurros ei ole yhtä nopeaa ja muutokseen liittyy sähkökaluston lataukseen liittyviä näkökulmia, esimerkiksi missä ja milloin voi ladata, julkisen latausverkon kattavuus sekä luotettavuus jne. Suomessa on kuitenkin juuri testattu sähkökäyttöistä kaukoliikenteen linja-autoa niin kaukoliikenteessä kuin tilausliikenteessä. Palveluliikenteen lisäksi pikkubusseja käytetään paljon puhtaasti tilausliikenteessä ja näiden pikkubussien käyttövoimamuutos ei ole vielä edennyt. Tämä johtuu siitä, että tilausajot eivät noudata mitään säännöllistä reittiä, operointi tapahtuu laajalla maantieteellisellä alueella, kalustotarjonta on vielä ollut vähäistä ja toistaiseksi lataaminen ei ole mahdollista puutteellisen julkisen latausinfraan takia. Julkisen latausinfraan kattavuuden puute ei mahdollista kalliita kalustoinvestointeja.

Tieliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

Julkinen lataus- ja jakeluinfra (latauskentät) on edellytys kaukoliikenteen ja tilausliikenteen linja-autojen (isot ja pikkubussit) käyttövoimamuutokselle. Liikenteen luonteen ja yritysraakenteen (paljon

pieniä yrityksiä) vuoksi mahdollisuudet lataukseen aina omalla varikolla tai investoinnit esim. latausinfraan ovat rajalliset. Käyttövoimamuutoksen edistymiseen vaikuttaa myös se, että kaukoliikenteen päätepiisteet ja tilausajoliikenteen kohteet sijaitsevat kaukana yritysten varikoilta laajalla maantieteellisellä alueella. Linja-autoliikenteen tarpeiden huomioiminen on jäänyt vähemmälle huomiolle raskaan liikenteen jakeluinfraan ja latauspisteiden sijoittelun tarkastelussa. Linja-autoalan tarpeet ovat osin erilaiset kuin raskaan kuorma-autoliikenteen tarpeet. Tulevaisuudessa julkisia latausasemia tulisi olla myös kaupunkialueilla vastaamaan tulevia kysyntätarpeita. TEN-T verkon latauspisteet eivät mahdollista käyttövoimasiirtymää linja-autojen kauko- ja tilausliikenteessä. Tulevaisuudessa myös erilaiset siirrettävät ja liikuteltavat tilaukseen perustuvat raskaan liikenteen latauspalvelut voivat edistää käyttövoimamuutosta kauko- ja tilausliikenteessä.

Raskaan liikenteen julkisen jakeluinfraan kehittyminen on nyt ja tulevaisuudessa tiiviissä kytkennässä kaupunkien ja kaupunkiseutujen maankäytön ja liikennejärjestelmän suunnitteluun. Tätä tulisi vieläkin korostaa jakeluinfraohjelmassa. Asiana tämä tulisi olla hyvin tiiviisti jo nyt maankäytön ja liikennejärjestelmän suunnittelussa, MAL-suunnittelussa sekä liikenne 12-suunnitelmassa ja tarvittaessa valtion väyläverkon investointiohjelmissa. Tämä korostuu nyt tilanteessa, missä EU-säännöksiä raskaan liikenteen CO2-päästörajoista on tiukennettu.

Rautatieliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfra ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Rautatieliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Lentoliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfra ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Lentoliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Meri- ja sisävesiliikenne: ohjelmassa esitetty jakeluinfra ja markkinan nykytila sekä arvio tulevasta kehityksestä

-

Meri- ja sisävesiliikenne: ohjelman tavoitteet ja toimenpiteet

-

Muita huomioita ohjelmasta:

-

Mäkilä Mika
Linja-autoliitto ry